

mende og godt kunde tænkes udøvet af Domstolene, aldrig vilde være blevet overdraget Amtmændene, hvis de ikke havde været Jurister, og skulde tilmed det Rigsdagen forelagte Forslag til Lov om Ægteskab blive Lov, vil Amtmændenes Beføjelser endda blive meget væsentlig udvidet, idet Amtmændene i saa Fald bl. a. ogsaa vil have at afgøre Tvistigheder mellem Ægtefæller om Udøvelse af Forældremagten, ligesom de faar Ret til at tilsidesætte Aftaler mellem Ægtefæller om deres gensidige Underholdspligt eller Pligt til at deltage i Udgifterne ved Ægteskabet og til at træffe en Række andre Afgørelser (se saaledes Lovforslagets §§ 51, 52, 59, 119—123).

Vender man sig dernæst fra Privatrettens til den offentlige Rets Omraade, er det for det første ogsaa her saaledes, at Amtmændene i en Række Tilfælde kan afgøre Retstvistigheder, være sig imellem det offentlige og private eller imellem Kommuner, eller dog ved deres Resolution fastslaa, hvad der er Ret og Pligt i konkrete Retsforhold. Foruden hvad der i saa Henseende følger af Amtmændenes Stilling som Overøvrigheder, d. v. s. som Rekursinstans i Forhold til Underøvrigheden, hvor det unægtelig forekommer besynderligt, at denne skal være mere sagkyndig end den Instans, hvortil der rekrutteres, skal som kendte Eksempler nævnes Amtmændenes Beføjelse til at afgøre dels Tvistigheder mellem Kommuner indbyrdes om Forsørgelsesbyrden, dels visse Tvistigheder mellem Kommuner og private om disses Rettigheder og Pligter efter Forsørgelseslovgivningen (Fattiglov §§ 14 og 34, Alderdomsunderstøttelseslov § 11, Enkebørnelov § 11), endvidere deres Beføjelse til at afgive Stempelresolutioner og diktere Stempelmulkt, hvilken Beføjelse umulig kan udøves af Personer, der mangler Kendskab til Formueretten. Ogsaa Amtmandens Stilling som Formand for Udvalget til Paakendelse af Klager over Erhvervsbeskatningen hører nærmest herhen, idet den ligesom hans tidligere Stilling som Formand for Over-Skatteraadet maa anses begrundet i hans juridiske Uddannelse. Der kan heller ingen Tvivl være om, at den Myndighed, der undertiden er tillagt Amtsraadet til at paakende Klager over underordnede Myndigheder (se f. Eks. Lov 14. April 1865 § 7 og Lov 22. April 1904 § 9), til Dels er motiveret ved, at Amtsraadet i Amtmanden rummer et juridisk Element. Endelig erindres, at Amtmanden hidtil har plejet at være Formand i Overlandvæsenskommissionen.

Det er dog ikke blot Amtmændenes Beføjelse til at afgøre Retstvistigheder, der gør det nødvendigt, at de er juridisk uddannede. I Henhold til det ovenfor udviklede taler ogsaa den Omstændighed, at deres Forvaltning, naar bortses fra Amtskommunens Anliggender, aldeles overvejende er Øvrighedsforretninger, i høj Grad derfor. Her skal saaledes mindes om, at de ogsaa efter Retsplejeloven udenfor Kriminalpolitiet's Omraade er de overordnede stedlige Politiovrigheder, der som saadanne er Politimestrenes og det kommunale Politis foresatte, og at det stadig er dem, der udfærdiger Politivedtægter, ligesom de i stor Udstrækning tager Del i Udøvelsen af Sundhedspolitiet og Veterinærpolitiet, det første baade i Henhold til Bestemmelser i Sundhedsvedtægterne og i Henhold til forskellige Love, blandt hvilke især maa nævnes Epidemiloven, der har gjort dem til Formænd for Overepidemikkommissionerne, hvor de repræsenterer det retskyndige Element ligesom Politimesteren i den lavere Instans.

Som en sidste Gruppe af Amtmandsforretninger, der forudsætter juridisk Indsigt, skal endelig nævnes det Tilsyn, Amtmændene fører med Overholdelsen af forskellige Grene af Lovgivningen, f. Eks. Forsørgelseslovgivningen og Landbo-lovgivningen, eller i hvis Udøvelse han dog deltager som Formand for Amtsraadet. Særlig erindres, at det er Amtsraadet, der udøver Tilsynet med Sogneraadene, hvilket Tilsyn navnlig gaar ud paa at kontrollere Lovligheden af deres Forvaltning. At Amtmændenes juridiske Indsigt ogsaa paa anden Maade vil blive stærkt savnet i den amtskommunale Forvaltning og ligeledes i Forvaltningen af Folkeskolevæsenet, hvor han er Formand i Skoledirektionerne og har Sæde i Skole-raadet, skal blot endnu lige tilføjes.

Ogsaa om mange af Amtmandens Forretninger indenfor den offentlige Rets Omraade kan det med Sikkerhed siges, at hans juridiske Uddannelse har været bestemmende for, at de er blevet henlagt til ham, og det vil umulig kunne være andet, end at den Bistand, han yder Ministerierne ved Behandlingen af lokale Spørgsmaal, i mange Henseender vil blive væsentlig forringet, naar han